

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA
IŠVAŽIUOJAMOJO PASITARIMO DĖL BALTIEŠOS (BALČIO) EŽERO RIBŲ
(KRANTO LINIJOS) BEI APSAUGOS ZONOS IR APSAUGOS JUOSTOS
NUSTATYMO PAGRĮSTUMO POSĖDŽIO
PROTOKOLAS

2012 m. gegužės 29 d. Nr. 1
Vilnius

Posėdžio pirmininkas Vidmantas Bezaras - Aplinkos ministerijos Saugomų teritorijų ir kraštovaizdžio departamento direktorius;

Posėdžio sekretorė Aušra Kalvaitienė - Aplinkos ministerijos Saugomų teritorijų ir kraštovaizdžio departamento Kraštovaizdžio skyriaus vyr. specialistė;

DALYVAUJA :

Janina Gadliauskienė – Pilaitės bendruomenės tarybos pirmininkė;

Daiva Červokienė - Pilaitės bendruomenės tarybos narė;

Mindaugas Pažemys – VĮ Distancinių tyrimų ir geoinformatikos centro „GIS – Centras“ direktoriaus pavaduotojas;

Lina Papšienė – VĮ Distancinių tyrimų ir geoinformatikos centro „GIS – Centras“ Duomenų skyriaus vadovė;

Aušra Balsytė – Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Geodezijos ir kartografijos departamento Geodezijos, erdvinės informacijos ir kartografijos skyrius vyriausioji specialistė, atliekanti skyriaus vedėjo funkcijas;

Arūnas Čepelė – Aplinkos ministerijos Vandenių išteklių ir normatyvų skyriaus vedėjas;

Liucija Lukšienė – VĮ Valstybės žemės fondo Dirvožemio skyriaus viršininkė;

Elena Vaškevičiūtė – VĮ Valstybės žemės fondas;

Lida Bepalko – VĮ Valstybės žemės fondas;

Julius Taminskas – Gamtos tyrimų centro Geologijos ir geografijos instituto vyriausiasis mokslo darbuotojas.

DARBOTVARKĖ:

1. Baltiešos ežero ribų (kranto linijos) patikslinimo galimybės ir būdai.

SVARSTYTA:

Apžvelgta ežero padėtis vietoje nuo Salotės gatvės, bei probleminė pietinė ežero pusė.

Julius Taminskas informavo, kad griovys tarp Gelužės ir Baltiešos ežero yra iškastas XIX a. pab., vėliau teritorija prie ežero buvo intensyviai naudojama kolūkio reikmėms. Taip pat buvo iškasti grioviai aplink ežerą, kad jį nusaustinti ir žemę naudoti to meto poreikiams. XX a. vid., pasikeitus poreikiams, Baltiešos ežero pakraščiai apaugo augalija ir toliau formavosi natūraliai.

Minėjo, kad ežeras yra apipelkėjęs. Norint tvarkyti teritoriją, reikia nuspręsti, ko yra siekiama: gamtinio ežero išsaugojimo ar jo pritaikymo rekreacijai. Nuo to priklauso ežero tvarkymo priemonės ir būdai. Norint išsaugoti ir sudaryti palankias sąlygas paukščių buveinėms, reikia iškirsti augančius krūmus, nes kitaip, kai kurios paukščių rūšys gali išnykti. Taip pat reikia konsultuotis su ornitologais. **Janina Gadliauskienė** informavo, kad ornitologai, pasisakę šiuo klausimu teigė, kad paukščiai prisitaiko prie urbanizacijos ir pasikeitusių sąlygų.

Vidmantas Bezaras sakė, kad plotai aplink veidrodinį vandens paviršių dar nėra susiformavę kaip pelkė, tačiau ežeru taip pat negalima vadinti, nes jie apaugę augalija. Praktikoje ežeru, rengiant teritorijos georeferencinį pagrindą, yra rodomas tiksliai ištinis vandens paviršius be paviršinės augalijos, o apaugusi ežero dalis – kaip pelkė nors morfologiškai užpelkėjusi ežero dalis yra neatsiejama nuo ežero guolio ir sudaro vieningą ežero ekosistemą.

Julius Taminskas pabrėžė terminus, kurie naudojami: kranto linija nustatoma pagal vidutinę daugiametę nuosėkio laikotarpio altitudę; pelkės riba nustatoma pagal 30 cm storio nesausinamo durpių klodo ribą; šlapžemė – periodiškai arba nuolat šlapios mineralinės žemės ir iki 30 cm storio durpžemiai ir juose auga vandenį toleruojantys augalai. Norint tiksliai nustatyti, kur yra kokia riba, reikia atlikti išsamius tyrimus –daryti gręžinius ir imti mėginius, o tai yra labai brangu.

Aušra Balsytė ir Lina Papšienė priminė, kad teisės aktuose nėra sąvokos šlapžemė.

Julius Taminskas minėjo, kad nustatyti realios ežero ribos negalima net ir vietovėje. Ją galima bandyti susieti su vidutine vandens altitute, kuri yra nurodyta senuose sovietiniuose žemėlapiuose, t.y. bandyti vietoje išmatuoti ežero ribą pagal šią altitudę. Informavo, kad sovietiniuose žemėlapiuose nurodyta Baltiešos ežero vidutinė absoliutinė vandens altitudė yra 144. Ežere gali būti ir vanduo be augalų, ir su augalais, svarbu nustatyti kur baigiasi 144 altitudė.

Lina Papšienė priminė, kad pagrindinė georeferencinio pagrindo atnaujinimo medžiaga yra ortofotografinis žemėlapis masteliu 1:10 000. Pagal jį nustatoma ežero riba. Nėra galimybių ir pagrindo kiekvieno vandens telkinio matuoti vietoje.

Aušra Balsytė pažymėjo, kad Lietuvos Respublikos teritorijos M 1:10 000 georeferencinio pagrindo duomenų bazė GDB10LT pagal Lietuvos Respublikos geodezijos ir kartografijos įstatymo (Žin., 2001, Nr. 62-2226; 2010, Nr. 54-2649) nuostatas yra valstybinis georeferencinių erdvinių duomenų rinkinys, kuriame kaupiama informacija apie žemės paviršiaus gamtinius ir antropogeninius objektus. GDB10LT sudaroma Lietuvos Respublikos teritorijos M 1:10 000 skaitmeninio rastrinio ortofotografinio žemėlapio ORT10LT, kuriame fiksuojamas aerofotografinės nuotraukos atlikimo metu žemės paviršiaus vaizdas, pagrindu, atliekant dešifravimą, o tik po to, rengiant teritorijų planavimo dokumentus yra tikslinamos žemės naudmenos. Atkreipė dėmesį, kad atliekant topografinę nuotrauką yra kartografuojama vietovės situacija, t. y. atliekant geodezinius matavimus tame tarpe nustatomi ir žemės paviršiaus taškai.

Julius Taminskas pasiūlė 144 absoliutinę altitudę paimti iš seno, sovietinio žemėlapio ir perkėlus ant dabartinio plano apibrėžti ežero ribas. Tačiau tikslią kranto ribą galima nustatyti tik vietovėje atliekant matavimus.

Vidmantas Bezaras pasiūlė pakoreguoti ežero kranto liniją pažymint planuose vietoje akivaizdžiai matomus vandens plotelius, kurie nėra pažymėti dabar ir taip pakoreguoti ežero liniją.

Aušra Balsytė ir Lina Papšienė sutiko su tokiu siūlymu.

Ekspertės iš Valstybės žemės fondo paims dirvožemio mėginius prie kranto probleminėse vietose bei koordinuos mėginių ėmimo vietas. Taip bus nustatyta kur yra durpės sluoksnio ir pelkės riba.

Aušra Balsytė nerimavo, kad kranto linijos pasikeitimas gali sukelti teisinių konfliktų su žemės savininkais aplink ežerą. Taip pat akcentavo, kad visi veiksmai turi būti grindžiami teisės aktais, ekspertų tyrimais ir pan.

NUTARTA:

1. Siūlyti „GIS-Centriui“ koreguoti Baltiešo ežero ribas georeferencinių duomenų bazėje, išskiriant matomus ortofotografinėje medžiagoje vandens paviršius.
2. Ekspertų iš Valstybės žemės fondo išvadas pateikti Nacionalinei žemės tarnybai prie Žemės ūkio ministerijos ir „GIS-Centriui“ dėl dirvožemio granulometrinės sudėties prie Baltiešos ežero nustatymo ir galimų įrašų žemės nuosavybės dokumentuose pakeitimo.

Posėdžio pirmininkas

Vidmantas Bezaras

Posėdžio sekretorė

Aušra Kalvaitienė